

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

ISSN 1024-3054

L 271

fyrtiofemte årgången

9 oktober 2002

Svensk utgåva

Lagstiftning

Innehållsförteckning

I Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk

- ★ **Europaparlamentets och rådets beslut nr 1786/2002/EG av den 23 september 2002 om antagande av ett program för gemenskapsåtgärder på folkhälsoområdet (2003–2008)** 1
- Kommissionens uttalanden** 12
- Kommissionens förordning (EG) nr 1787/2002 av den 8 oktober 2002 om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker 13
- ★ **Kommissionens förordning (EG) nr 1788/2002 av den 8 oktober 2002 om upphörande av fiske efter nordhavsräka med fartyg under svensk flagg** 15
- ★ **Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG** 16

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT nr 1786/2002/EG
av den 23 september 2002
om antagande av ett program för gemenskapsåtgärder på folkhälsoområdet (2003–2008)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om inrättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 152 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs
yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽⁴⁾, på
grundval av det gemensamma utkast som förlikningskommittén
godkände den 15 maj 2002, och

av följande skäl:

- (1) Gemenskapen har förbundit sig att främja och förbättra
folkhälsan, förebygga sjukdomar och motverka poten-
tiella hälsorisker, för att minska onödigt sjuklighet och
förtida dödlighet och aktivitetsshämmande funktions-
hinder. För att bidra till de europeiska medborgarnas
välbefinnande måste gemenskapen på ett samordnat och
enhetligt sätt bemöta befolkningens oro över hälsorisker
samt deras förväntningar om en hög hälsoskyddsnivå.
Därför måste samtliga hälsorelaterade gemenskapsin-
satser präglas av en hög grad av öppenhet och insyn och
medge att alla berörda parter samråder och deltar på ett
balanserat sätt, för att främja ökad kunskap och ökat
informationsflöde och därigenom möjliggöra ett ökat
deltagande av enskilda personer i beslut som påverkar
deras hälsa. Inom denna ram bör man ta hänsyn till
gemenskapsbefolkningens rätt att få enkel, klar och
vetenskapligt korrekt information om åtgärder för att
skydda hälsan och förhindra sjukdomar så att livskvali-
teten förbättras.

- (2) Hälsifrågan har prioritet och en hög hälsoskyddsnivå
bör säkerställas vid utformning och genomförande av all
gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder. Enligt
artikel 152 i fördraget skall gemenskapen spela en aktiv
roll på detta område genom att vidta åtgärder som inte
kan vidtas av enskilda medlemsstater i enlighet med
subsidiaritetsprincipen.

- (3) I samband med de åtgärder på folkhälsoområdet som
anges i kommissionens meddelande av den 24 november
1993 om ramarna för verksamheten på folkhälsoom-
rådet antogs åtta åtgärdsprogram, nämligen

— Europaparlamentets och rådets beslut nr 645/96/EG
av den 29 mars 1996 om antagande av ett åtgärds-
program för gemenskapen för främjande av och
upplysning, undervisning och utbildning om hälsa
inom ramen för verksamheten på folkhälsoområdet
(1996–2000) ⁽⁵⁾,

— Europaparlamentets och rådets beslut nr 646/96/EG
av den 29 mars 1996 om antagande av en handlings-
plan för kampen mot cancer inom ramen för verk-
samheten på folkhälsoområdet (1996–2000) ⁽⁶⁾,

— Europaparlamentets och rådets beslut nr 647/96/EG
av den 29 mars 1996 om antagande av ett åtgärds-
program för gemenskapen för att förebygga aids och
vissa andra överförbara sjukdomar inom ramen för
verksamheten på folkhälsoområdet (1996–2000) ⁽⁷⁾,

— Europaparlamentets och rådets beslut nr 102/97/EG
av den 16 december 1996 om antagande av ett
åtgärdsprogram för gemenskapen för att förebygga
narkotikamissbruk inom ramen för verksamheten på
folkhälsoområdet (1996–2000) ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ EGT C 337 E, 28.11.2000, s. 122 och C 240 E, 28.8.2001, s. 168.

⁽²⁾ EGT C 116, 20.4.2001, s. 75.

⁽³⁾ EGT C 144, 16.5.2001, s. 43.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 4 april 2001 (EGT C 21,
24.1.2002, s. 161), rådets gemensamma ståndpunkt av den 31 juli
2001 (EGT C 307, 31.10.2001, s. 27) och Europaparlamentets
beslut av den 12 december 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT).
Europaparlamentets beslut av den 3 juli 2002 och rådets beslut av
den 26 juni 2002.

⁽⁵⁾ EGT L 95, 16.4.1996, s. 1. Beslutet senast ändrat genom beslut nr
521/2001/EG (EGT L 79, 17.3.2001, s. 1).

⁽⁶⁾ EGT L 95, 16.4.1996, s. 9. Beslutet senast ändrat genom beslut nr
521/2001/EG.

⁽⁷⁾ EGT L 95, 16.4.1996, s. 16. Beslutet senast ändrat genom beslut nr
521/2001/EG.

⁽⁸⁾ EGT L 19, 22.1.1997, s. 25. Beslutet ändrat genom beslut nr 521/
2001/EG.

- Europaparlamentets och rådets beslut nr 1400/97/EG av den 30 juni 1997 om antagande av ett åtgärdsprogram för gemenskapen för hälsoövervakning inom ramen för verksamheten på folkhälsoområdet (1997–2001) ⁽¹⁾,
- Europaparlamentets och rådets beslut nr 372/1999/EG av den 8 februari 1999 om att anta ett åtgärdsprogram för gemenskapen avseende förebyggande av personskador inom ramen för insatserna på folkhälsans område (1999–2003) ⁽²⁾,
- Europaparlamentets och rådets beslut nr 1295/1999/EG av den 29 april 1999 om att anta ett åtgärdsprogram för gemenskapen avseende sällsynta sjukdomar inom ramen för åtgärderna på folkhälsoområdet (1999–2003) ⁽³⁾, och
- Europaparlamentets och rådets beslut nr 1296/1999/EG av den 29 april 1999 om att anta ett åtgärdsprogram för gemenskapen avseende miljörelaterade sjukdomar inom ramen för åtgärderna på folkhälsoområdet (1999–2001) ⁽⁴⁾.

Dessutom antogs Europaparlamentets och rådets beslut nr 2119/98/EG av den 24 september 1998 om att bilda ett nätverk för epidemiologisk övervakning och kontroll av smittsamma sjukdomar i gemenskapen ⁽⁵⁾. Med stöd av detta beslut antog kommissionen den 22 december 1999 beslut 2000/57/EG om systemet för tidig varning och reaktion för förebyggande och kontroll av smittsamma sjukdomar ⁽⁶⁾.

- (4) Annan verksamhet som har samband med åtgärdsramen för folkhälsa är rådets rekommendation 98/463/EG av den 29 juni 1998 om blod- och plasmagivares lämplighet och screening av donerat blod inom Europeiska gemenskapen ⁽⁷⁾ samt rådets rekommendation 1999/519/EG av den 12 juli 1999 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (0 Hz–300 GHz) ⁽⁸⁾.
- (5) Ramen för gemenskapens insatser på folkhälsoområdet reviderades i kommissionens meddelande av den 15 april 1998 om utvecklingen av folkhälsopolitiken i Europeiska gemenskapen, där det angavs att en ny hälsostrategi och ett nytt program behövdes, mot bakgrund av nya

bestämmelser i fördraget, nya utmaningar och vunna erfarenheter.

- (6) I rådets slutsatser av den 26 november 1998 om den framtida ramen för gemenskapens insatser på folkhälsoområdet ⁽⁹⁾, i rådets resolution av den 8 juni 1999 ⁽¹⁰⁾, i Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 9 september 1998 ⁽¹¹⁾, i Regionkommitténs yttrande av den 19 november 1998 ⁽¹²⁾ och i Europaparlamentets resolution A4-0082/99 av den 12 mars 1999 ⁽¹³⁾ välkomnades kommissionens meddelande av den 15 april 1998, samtidigt som det uttalades stöd för åsikten att insatser på gemenskapsnivå bör fastställas i ett övergripande program som skall löpa under minst fem år och omfatta tre allmänna mål, nämligen förbättrad information i syfte att stärka folkhälsan, snabba insatser vid hälsorisker och arbete med avgörande faktorer för folkhälsan genom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser, understödda av sektorsövergripande insatser och med utnyttjande av alla lämpliga fördragsinstrument.
- (7) I sin resolution av den 29 juni 2000 om uppföljningen av Évorakonferensen om hälsofaktorer ansåg rådet att de ökande skillnaderna i hälsostatus och hälsoresultat mellan och inom medlemsstaterna kräver förnyade och samordnade ansträngningar på nationell nivå och gemenskapsnivå, och det välkomnade kommissionens åtagande att lägga fram ett förslag till ett nytt folkhälsoprogram som innehåller ett särskilt åtgärdsområde, där syftet är att ta itu med hälsofaktorer genom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder som understöds av politiken på flera områden, samt instämde i att detta kräver att en ändamålsenlig kunskapsgrund utvecklas och att ett effektivt hälsoövervakningssystem därför bör inrättas för detta ändamål. Rådet betonade vikten av att gemenskapens nya folkhälsostrategi bygger på den verksamhet inriktad på särskilda hälsofaktorer som bedrivits i befintliga program, särskilt beträffande tobak, kost och alkohol, samt att det är viktigt att inte enbart säkerställa kontinuitet med nuvarande åtgärder, utan även se till att arbetet med dessa frågor bedrivs konsekvent och systematiskt.
- (8) Rådet bekräftar åter sina slutsatser av den 18 november 1999 om kampen mot tobakskonsumtion där behovet av att utveckla en övergripande strategi framhölls, och kommissionen uppmanades att bland annat stärka samarbetet mellan hälsopolitiken och andra politikområden, i syfte att säkerställa en hög hälsoskyddsnivå på dessa områden.
- (9) Rådet antog den 18 november 1999 enhälligt en resolution om främjande av psykisk hälsa.

⁽¹⁾ EGT L 193, 22.7.1997, s. 1. Beslutet ändrat genom beslut nr 521/2001/EG.

⁽²⁾ EGT L 46, 20.2.1999, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 155, 22.6.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 155, 22.6.1999, s. 7. Beslutet ändrat genom beslut nr 521/2001/EG.

⁽⁵⁾ EGT L 268, 3.10.1998, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 21, 26.1.2000, s. 32.

⁽⁷⁾ EGT L 203, 21.7.1998, s. 14.

⁽⁸⁾ EGT L 199, 30.7.1999, s. 59.

⁽⁹⁾ EGT C 390, 15.12.1998, s. 1.

⁽¹⁰⁾ EGT C 200, 15.7.1999, s. 1.

⁽¹¹⁾ EGT C 407, 28.12.1998, s. 21.

⁽¹²⁾ EGT C 51, 22.2.1999, s. 53.

⁽¹³⁾ EGT C 175, 21.6.1999, s. 135.

- (10) Enligt Världshälsoorganisationens världshälsorapport 2000 är de fem största sjukdomsbördorna (mätt i funktionsjusterade levnadsår) 1) neuropsykiatriska störningar, 2) hjärt- och kärlsjukdomar, 3) elakartade tumörer, 4) oavsiktliga skador, och 5) sjukdomar i andningsorganen. Infektionssjukdomar, som hiv/aids, samt antimikrobiell resistens är på väg att bli ett hot mot hälsan i hela befolkningen i Europa. En viktig uppgift för programmet är att bättre klarlägga vilka sjukdomar som främst drabbar gemenskapen, och särskilt de huvudsakliga hälsofaktorerna.
- (11) Programmet bör bidra till informationsutbyte om kvalitetsnormer som fastställts på folkhälsoområdet.
- (12) Insamling, bearbetning och analys av data på gemenskapsnivå behövs för att göra det möjligt att effektivt övervaka folkhälsoområdet på gemenskapsnivå och att få fram objektiv, tillförlitlig, förenlig och jämförbar information, som kan utbytas och gör det möjligt för kommissionen och medlemsstaterna att förbättra informationen till allmänheten och utforma lämpliga strategier, handlingsprogram och insatser för att uppnå ett hälsoskydd på hög nivå för människor. Uppgifter från den privata sektorn bör även beaktas för att programmet skall vara fullständigt. Det bör göras en analys och en uppdelning efter kön av alla relevanta statistiska uppgifter.
- (13) Gemenskapen och dess medlemsstater förfogar över vissa medel och mekanismer när det gäller information och övervakning inom folkhälsoområdet. Följaktligen är det nödvändigt att ha en långtgående samordning mellan de åtgärder och initiativ som vidtas av gemenskapen och medlemsstaterna vid genomförandet av programmet, att främja samarbete mellan medlemsstaterna och att effektivisera befintliga och framtida nätverk på folkhälsoområdet.
- (14) Det är nödvändigt att kommissionen säkerställer effektivitet och enhetlighet hos åtgärderna och insatserna i programmet på både mikro- och makronivå samt att samarbete mellan medlemsstaterna främjas. De strukturella ordningar som inrättas under kommissionens överinseende för detta ändamål bör samla in, kontrollera och utvärdera uppgifter samt utveckla övervakningsmetoder och en grundval för snabba och samordnade reaktioner vid hot mot folkhälsan. Sådana strukturella ordningar skulle bestå av en förstärkt central resurs och i hög grad involvera de berörda institutioner som utsetts av medlemsstaterna.
- (15) Det finns särskilt ett behov av att på grundval av kompetent och relevant expertis säkerställa lämplig och hållbar samordning på hälsoinformationsområdet av verksamhet som rör fastställande av informationsbehov, utveckling av indikatorer, insamling av uppgifter och information, jämförbarhetsfrågor, utbyte av uppgifter och information med och mellan medlemsstaterna, fortlöpande utarbetande av databaser, analyser och större spridning av information. Sådan samordning bör också säkerställas när det gäller snabba insatser vid hälsorisker, av verksamhet som rör epidemiologisk övervakning, utveckling av övervakningsmetoder, utbyte av information om riktlinjer och om åtgärder, mekanismer och förfaranden för förebyggande och kontroll.
- (16) Det är nödvändigt att kommissionen genom lämpliga strukturella åtgärder garanterar att åtgärderna och insatserna i programmet blir effektiva och enhetliga samt stödjer samarbetet mellan medlemsstaterna. För att sådana strukturella ordningar skall kunna fungera smidigt och effektivt är det nödvändigt att upprätta ett varaktigt samarbete med hälsomyndigheterna i medlemsstaterna samtidigt som medlemsstaternas ansvar respekteras.
- (17) Kommissionen bör när så är lämpligt lägga fram ytterligare förslag om vilken slags strukturella ordningar som behövs för att genomföra strategin på folkhälsoområdet, särskilt när det gäller hälsoövervakning och snabba insatser vid hälsorisker.
- (18) Det övergripande målet för folkhälsoprogrammet är att bidra till att en hög nivå av fysisk och mental hälsa och välbefinnande samt ökad jämlikhet i hälsofrågor i hela gemenskapen uppnås, genom att det vidtas åtgärder för att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar samt undanröja faror för människors hälsa, för att bekämpa sjuklighet och förtida dödlighet, samtidigt som kön och ålder beaktas. För att detta mål skall uppnås, bör åtgärderna, med beaktande av regionala synsätt i hälsofrågor, styras av behovet att förlänga den förväntade livslängden utan funktionshinder eller sjukdom, främja livskvaliteten och minimera de ekonomiska och sociala konsekvenserna av ohälsa, för att därigenom minska hälsorelaterad ojämlikhet. Man bör prioritera sådana hälsofrämjande åtgärder som är riktade mot de största sjukdomsbördorna. Programmet bör stödja utvecklingen av en integrerad och sektorsövergripande hälsostrategi för att därigenom säkerställa att gemenskapens politik och insatser bidrar till att skydda och främja hälsan.
- (19) För att uppnå detta bör man i programmet beakta den betydelse som utbildning och nätverk har.

- (20) Enligt fördraget skall en hög hälso- och sjukvårdsnivå för människor säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder. Ett starkt band skall upprättas mellan alla gemenskapens politikområden som påverkar hälsan och gemenskapens strategi för folkhälsa. Inom folkhälsoprogrammet blir en av huvuduppgifterna att utarbeta kriterier och metoder för utvärdering av politiska förslag och genomförande av dessa. Vid utarbetandet av programmens åtgärder och de gemensamma strategierna och åtgärderna tillsammans med andra relevanta gemenskapsprogram och gemenskapsåtgärder måste det garanteras att hälsoaspekten införlivas i dessa andra gemenskapspolitikområden och gemenskapsåtgärder, och att de grundar sig på en sektorsövergripande politik.
- (21) För att det skall gå att uppnå detta övergripande mål samt programmets allmänna mål krävs det att medlemsstaterna samarbetar effektivt och engagerar sig fullt ut i gemenskapsåtgärdernas genomförande samt att såväl institutioner, sammanslutningar, organisationer och organ på hälsoområdet som den breda allmänheten deltar. För att hållbarheten och ett effektivt utnyttjande av gemenskapens befintliga investeringar och kapacitet skall säkerställas, bör etablerade gemenskapsnätverk och nationella nätverk utnyttjas för att samla sakkunskap och erfarenheter från medlemsstaterna om effektiva metoder för att genomföra hälsofrämjande insatser och förebyggande insatser för hälsan och kvalitetskriterier. En dialog bör garanteras med alla nyckelparter som arbetar för att förbättra folkhälsan, och deras sakkunskap bör införlivas i en effektiv och överskådlig kunskapsbas i gemenskapen. Samarbete bör etableras med de organ och icke-statliga organisationer som är verksamma på hälsoområdet genom lämpliga mekanismer, till exempel hälsoforum.
- (22) Enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i artikel 5 i fördraget skall gemenskapsåtgärder inom områden där gemenskapen inte är ensam behörig, till exempel folkhälsa, vidtas endast om och i den mån som målen, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå. Programmets mål kan inte uppnås på ett tillfredsställande sätt av medlemsstaterna på grund av komplexiteten, den gränsöverskridande arten och bristen på fullständig kontroll på medlemsstatsnivå över de faktorer som påverkar hälsan, och programmet bör därför stödja och komplettera medlemsstaternas insatser och åtgärder. Programmet kan tillföra ett betydande mervärde till hälsofrämjandet och hälsosystem i gemenskapen genom stöd till sådana strukturer och program som ökar kompetensen hos enskilda personer, institutioner, sammanslutningar, organisationer och organ på hälsoområdet, genom att underlätta utbyte av erfarenheter och bästa praxis och genom att ge en grund för en gemensam analys av de faktorer som påverkar folkhälsan. Programmet kan även ha ett mervärde vid hot mot folkhälsan av gränsöverskridande art, t.ex. infektionssjukdomar, miljöföroreningar eller kontaminering av livsmedel, i den mån de kräver gemensamma strategier och åtgärder. Programmet kommer att göra det möjligt för gemenskapen att bidra till att fullgöra sina förpliktelser på folkhälsoområdet enligt fördraget, samtidigt som medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård respekteras fullt ut. Detta beslut går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (23) Programmets åtgärder stöder gemenskapens hälsostrategi och kommer att generera gemenskapsmervärde genom att tillgodose behov som uppstår på grund av förhållanden och strukturer som inrättats genom gemenskapsåtgärder inom andra områden, genom att beakta ny utveckling, nya hot och nya problem, där gemenskapen är bättre rustad att vidta åtgärder för att skydda befolkningen, genom att samordna insatser som genomförs relativt isolerat och med begränsad inverkan på nationell nivå, genom att komplettera dessa för att uppnå positiva resultat för gemenskapens befolkning och genom att bidra till att stärka solidariteten och sammanhållningen i gemenskapen. Den nya hälsostrategin och åtgärdsprogrammet för folkhälsa bör göra det möjligt att vidareutveckla medborgardimensionen inom gemenskapens hälsopolitik.
- (24) För att åtgärderna med säkerhet effektivt skall kunna inriktas på hälsofrågor i vid bemärkelse och hälsorisker inom ramen för ett samarbete med övrig gemenskapspolitik och övriga gemenskapsåtgärder, samtidigt som överlappningar undviks, bör programmet möjliggöra gemensamma åtgärder med närliggande gemenskapsprogram och gemenskapsåtgärder. Ett proaktivt utnyttjande av annan gemenskapspolitik, som strukturfunder och socialpolitik, skulle kunna påverka de avgörande hälsofaktorerna på ett positivt sätt.
- (25) För att åtgärderna och verksamheten skall kunna genomföras effektivt och för att programmet skall få önskad verkan, är det nödvändigt att de insamlade uppgifterna är jämförbara. Det skulle också vara värdefullt om systemen och nätverken för utbyte av information och uppgifter som rör utvecklingen av folkhälsan är kompatibla och fungerar tillsammans och ytterligare ansträngningar för att uppnå dessa mål bör göras. Det är av grundläggande betydelse att utbytet av information baseras på jämförbara och kompatibla uppgifter.

- (26) Åtgärderna i programmet bör allmänt beakta utvecklingen av ny teknik och IT-tillämpningar, och i synnerhet bör det ske en nära samordning med de planer som tas fram och genomförs inom folkhälsoområdet i samband med det integrerade handlingsprogrammet för ett elektroniskt Europa (*eEurope*) och andra relevanta program, samtidigt som överlappningar undviks och i synnerhet en jämlik tillgång till hälsoinformation säkerställs.
- (27) Europeiska rådet i Feira i juni 2000 godkände handlingsplanen "*eEurope 2002 – Ett informationsamhälle för alla*", i vilken medlemsstaterna i avsnittet "Hälsa- och sjukvård på nätet" uppmanas att utveckla en användarvänlig infrastruktur för godkända system för hälsoutbildning, förebyggande av sjukdomar och sjukvård som fungerar tillsammans. Det är viktigt att den nya informationstekniken används för att göra hälsoinformation så tillgänglig som möjligt för medborgarna.
- (28) När programmet genomförs, bör relevanta resultat inom gemenskapens forskningsprogram, vilka stöder forskningen inom de områden som omfattas av programmet, användas i full utsträckning.
- (29) Man bör beakta de erfarenheter som förvärvats genom de olika stadgorna på folkhälsoområdet.
- (30) När gemenskapsprogrammet genomförs måste alla relevanta rättsliga bestämmelser på området skydd av personuppgifter följas, och mekanismer som garanterar sekretess och säkerhet för dessa uppgifter inrättas.
- (31) Programmet bör löpa i sex år för att tiden skall räcka till för att genomföra åtgärder som gör det möjligt att uppnå målen.
- (32) Det är angeläget att kommissionen säkerställer programmets genomförande i nära samarbete med medlemsstaterna. För att få vetenskaplig information och råd för programmets genomförande är det önskvärt med samarbete med forskare och experter på internationell nivå.
- (33) Konsekvens och komplementaritet bör säkerställas mellan de åtgärder som skall genomföras enligt programmet och de åtgärder som planeras eller genomförs enligt andra strategier eller åtgärder, i synnerhet med tanke på kravet att säkerställa en hög hälsoskyddsnivå vid fastställandet och genomförandet av alla gemenskapens strategier och åtgärder.
- (34) Ett nära samarbete och samråd förväntas med gemenskapsorgan som är ansvariga för riskbedömning, övervakning och forskning inom områdena livsmedels- och fodersäkerhet, miljöskydd och produktsäkerhet.
- (35) I detta beslut fastställs en finansieringsram för hela programmets löptid, vilken utgör den särskilda referensen för budgetmyndigheten under det årliga budgetförfarandet i den mening som avses i punkt 33 i det interinstitutionella avtalet av den 6 maj 1999 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin och förbättring av budgetförfarandet ⁽¹⁾. Finansieringsramen bör motsvara programmets behov och mål.
- (36) Sådana medel från en annan gemenskapspolitik som öronmärkts för gemensamma insatser inom detta program skall läggas till den finansiella ram som fastställts för programmet.
- (37) Det är nödvändigt att det finns flexibilitet, så att resurser kan omfördelas och åtgärder anpassas, samtidigt som man respekterar behovet av insyn och kriterierna för urval och klassificering av prioriteringar utifrån riskens storlek eller potentiella effekt, resultatet av utvärderingen, allmänhetens behov, tillgången till åtgärder eller deras utvecklingspotential, subsidiaritet, mervärde samt inverkan på andra sektorer. Det är dock nödvändigt att skapa jämvikt mellan de tre målen i programmet och se till att fördelningen av budgetanslagen mellan dessa tre mål blir jämn.
- (38) De praktiska åtgärderna har en avgörande betydelse för att programmets mål skall kunna uppnås. De praktiska åtgärdernas betydelse bör därför betonas då programmet genomförs och dess resurser fördelas.
- (39) De åtgärder som krävs för att genomföra detta beslut bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽²⁾.
- (40) Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) innehåller bestämmelser om ett utökat samarbete på folkhälsoområdet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och de länder i Europeiska frihandelssammanslutningen som deltar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (Efta/EES-länderna) å den andra. Åtgärder bör även vidtas för att öppna programmet för deltagande av de associerade länderna i Central- och Östeuropa i enlighet med de villkor som fastställs i Europaavtalen, tilläggsprotokollen till dessa och respektive associeringsråds beslut, av Cypern, genom finansiering via tilläggsanslag i enlighet med förfaranden som skall fastställas i samråd med detta land, samt av Malta och Turkiet, genom finansiering via tilläggsanslag i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

⁽¹⁾ EGT C 172, 18.6.1999, s. 3.

⁽²⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (41) Ansökarländerna bör aktivt engageras i utvecklingen och genomförandet av programmet, och man bör överväga att fastställa en politisk strategi för hälsoområdet i dessa länder, i synnerhet med tanke på deras särskilda problem.
- (42) När nya stater ansluter sig till unionen skall kommissionen rapportera om följderna för programmet av dessa anslutningar.
- (43) Samarbete med tredje land och behöriga internationella organisationer på hälsoområdet, t.ex. Världshälsoorganisationen, Europarådet och OECD, bör främjas, inte bara när det gäller att samla in och analysera data (inklusive indikatorer), utan även för sektorsövergripande hälsofrämjande för att säkerställa kostnadseffektivitet, undvika att åtgärder och program överlappar varandra och stärka synergi och samverkan, med speciell hänsyn till särskilda samarbetsåtgärder, t.ex. mellan WHO och kommissionen.
- (44) För att öka programmets värde och inverkan bör de vidtagna åtgärderna övervakas och utvärderas med jämna mellanrum, bland annat genom oberoende externa utvärderingar. Det bör vara möjligt att justera eller ändra programmet mot bakgrund av dessa utvärderingar samt den möjliga utvecklingen inom ramen för gemenskapsåtgärder på hälsoområdet och närliggande områden. Europaparlamentet bör informeras om de årliga arbetsplaner som kommissionen kommer att utarbeta.
- (45) Programmet för gemenskapsåtgärder på folkhälsoområdet bygger på insatser och de åtta programmen inom den tidigare åtgärdsramen, samt på nätverket för epidemiologisk övervakning och kontroll av överförbara sjukdomar i gemenskapen, och följer samtliga mål och åtgärder som upprättas inom ramen för dessa insatser och program i form av en allmän och integrerad hälsostrategi. Besluten om dessa åtta program täcks av det nya programmet och bör därför upphöra att gälla från och med den 31 december 2002.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Inrättande av programmet

- Genom detta beslut inrättas ett program för gemenskapsåtgärder på folkhälsoområdet, nedan kallat "programmet".
- Programmet skall genomföras under perioden den 1 januari 2003–31 december 2008.

Artikel 2

Syfte och allmänna mål

- Programmet skall komplettera den nationella politiken och syfta till att skydda människors hälsa och förbättra folkhälsan.
- Programmets allmänna mål skall vara följande:
 - Att förbättra informationen och kunskaperna i syfte att främja folkhälsan.
 - Att förbättra möjligheterna att snabbt och samordnat vidta åtgärder för att hantera hälsorisker.
 - Att främja hälsa och förebygga sjukdomar genom att beakta faktorer som påverkar hälsan i samband med all politik och alla åtgärder.
- Programmet skall därigenom bidra till att
 - säkerställa en hög hälsoskyddsnivå vid utformningen och genomförandet av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder, genom främjande av en integrerad och sektorsövergripande hälsostrategi,
 - motverka ojämlikhet i hälsa,
 - främja samarbetet mellan medlemsstaterna inom de områden som omfattas av artikel 152 i fördraget.

Artikel 3

Gemenskapsåtgärder och gemenskapsinsatser

- Programmets allmänna mål enligt artikel 2 skall uppnås genom de åtgärder som förtecknas i bilagan.
- Dessa åtgärder skall genomföras i nära samarbete med medlemsstaterna genom stöd för insatser av tvärgående karaktär, som kan användas för att genomföra alla eller vissa åtgärder och som vid behov kan kombineras. Dessa instanser är följande:
 - Insatser med anknytning till system för övervakning och snabba insatser
 - Insatser i nätverk genom de strukturer som medlemsstaterna har angett och andra insatser av intresse för gemenskapen för att övervaka folkhälsan och tillhandahålla nationella uppgifter och uppgifter på gemenskapsnivå för att stödja programmets mål.
 - Insatser för att motverka hälsorisker, inklusive allvarliga sjukdomar och hantera oförutsedda händelser, möjliggöra utredningar och samordna motåtgärder.
 - Utarbetande, inrättande och hantering av lämpliga strukturella ordningar för samordning och integrering av nätverk för hälsoövervakning och snabba insatser vid hälsorisker.
 - Utarbetande av lämpliga kopplingar mellan de åtgärder som avser system för övervakning och snabba insatser.

b) Insatser med anknytning till hälsofaktorer

Utveckling och genomförande av hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser inom all gemenskapspolitik och i förekommande fall med deltagande av icke-statliga organisationer, innovativa projekt eller pilotprojekt samt nätverk mellan nationella institutioner och verksamheter.

c) Insatser med anknytning till lagstiftning

- i) Förberedande arbete på rättsliga gemenskapsinstrument inom folkhälsoområdet.
- ii) Utvärdering av gemenskapslagstiftningens effekter på hälsan.
- iii) Samordning av gemenskapens och dess medlemsstaters ståndpunkt inom fora i vilka hälsorelaterade frågor diskuteras.

d) Insatser med anknytning till samråd, kunskap och information

- i) Framtagande och spridning av information och kunskap om hälsa till behöriga myndigheter i medlemsstaterna, till personer som är yrkesverksamma på hälsoområdet och inom andra sektorer samt vid behov till övriga berörda parter och till allmänheten, inklusive statistik, rapporter, studier, analyser och utlåtanden i frågor av gemensamt intresse för gemenskapen och medlemsstaterna.
 - ii) Information och samråd om hälsofrågor och hälsorelaterade frågor på gemenskapsnivå, med deltagande av alla berörda parter, som patientorganisationer, yrkesverksamma på hälsoområdet, hälsovårdsansvariga, fackföreningar, arbetsmarknadens parter samt icke-statliga organisationer på folkhälsoområdet.
 - iii) Utbyte av erfarenheter och information om hälsorelaterade frågor mellan gemenskapen och medlemsstaternas behöriga myndigheter och organ.
 - iv) Främjande av utbildning och yrkesutbildning inom området folkhälsa med relevans för programmet syften.
 - v) Inrättande och användning av nätverk för informationsutbyte om bästa metoder med avseende på folkhälsan och effektiviteten i hälsopolitiken.
 - vi) Inhämtande av vetenskaplig information och råd från vetenskapsmän och experter på hög nivå.
 - vii) Stöd till och främjande av gemenskapens och medlemsstaternas insatser när det gäller bra metoder och välgrundade riktlinjer för folkhälsan baserade på vetenskapliga fakta.
- e) Främjande av samordning på europeisk nivå av icke-statliga organisationer som utarbetar verksamhet som definierats som prioriterad i enlighet med programmet. De kan verka antingen som enskilda organisationer eller i form av flera samordnade sammanslutningar.

Artikel 4

Gemensamma strategier och åtgärder

För att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder kan programmets mål genomföras som gemensamma strategier och gemensamma åtgärder genom skapande av anknytningar till relevanta gemenskapsprogram och gemenskapsåtgärder, särskilt inom områdena konsumentskydd, socialt skydd, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, sysselsättning, forskning och teknisk utveckling, den inre marknaden, informationssamhället och informationstekniken, statistik, jordbruk, utbildning, transport, näringsliv och miljö, samt tillsammans med åtgärder som vidtas av Gemensamma forskningscentrumet och de gemenskapsorgan med vilka samarbete skall främjas.

Artikel 5

Genomförande av programmet

1. Kommissionen skall i nära samarbete med medlemsstaterna se till att åtgärderna i programmet genomförs i enlighet med artikel 9 samt på ett samstämmigt och balanserat sätt.
2. För att bidra till genomförandet skall kommissionen, med hjälp av lämpliga strukturella ordningar i nära samarbete med medlemsstaterna, säkerställa samordning och integrering av nätverk för hälsoövervakning och snabba insatser vid hälso-risker.
3. Kommissionen och medlemsstaterna skall inom sina respektive behörighetsområden vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att programmet genomförs effektivt och för att på gemenskapsnivå och medlemsstatsnivå införa mekanismer för att uppnå programmets mål. De skall se till att lämplig information lämnas om sådana åtgärder som får stöd genom programmet och att bredast möjliga deltagande uppnås i sådana åtgärder som skall genomföras genom lokala och regionala myndigheter samt icke-statliga organisationer.
4. Kommissionen skall i nära samarbete med medlemsstaterna sträva efter att uppgifter och information blir jämförbara och att system och nätverk för utbyte av uppgifter och information om hälsa i möjligaste mån är kompatibla och fungerar tillsammans.
5. Vid genomförandet av programmet skall kommissionen tillsammans med medlemsstaterna se till att alla relevanta rättsliga bestämmelser om skydd av personuppgifter följs och, när det är lämpligt, att mekanismer som garanterar sekretess och säkerhet för dessa uppgifter inrättas.
6. Kommissionen skall i nära samarbete med medlemsstaterna säkra övergången mellan åtgärder som genomförs inom ramen för de program för folkhälsa som antagits genom de beslut som avses i artikel 13 och som ingår i prioriteringarna i detta program, och de åtgärder som skall genomföras inom programmets ram.

*Artikel 6***Överensstämmelse och komplementaritet**

Kommissionen skall se till att det råder överensstämmelse och komplementaritet mellan de åtgärder som skall genomföras inom ramen för programmet och de åtgärder som skall genomföras inom ramen för annan gemenskapspolitik och andra gemenskapsåtgärder, inbegripet den politik som anges i artikel 4. Kommissionen skall bland annat peka på de förslag som är särskilt relevanta för programmets mål och åtgärder, och underrätta den kommitté som avses i artikel 9 om hur hälsoaspekterna beaktas i dessa förslag och om deras förväntade inverkan på hälsan.

*Artikel 7***Finansiering**

1. Finansieringsramen för programmets genomförande under den period som anges i artikel 1 skall fastställas till 312 miljoner euro.

Kostnader för tekniskt och administrativt stöd med avseende på de strukturella ordningar som avses i artikel 3.2 a iii och insatser i samband med dessa, skall täckas av den totala budgeten för programmet.

2. De årliga anslagen skall godkännas av budgetmyndigheten inom ramen för budgetplanen.

*Artikel 8***Genomförandeåtgärder**

1. De åtgärder som krävs för att genomföra detta beslut skall i följande frågor antas i enlighet med förvaltningsförfarandet i artikel 9.2:

- a) Den årliga arbetsplanen för programmets genomförande, där prioriteringar och de åtgärder som skall vidtas fastställs, inklusive fördelning av medel.
- b) Regler, kriterier och förfaranden för att välja ut och finansiera åtgärderna i programmet.
- c) Regler för genomförandet av de gemensamma strategier och åtgärder som avses i artikel 4.
- d) Regler för att utvärdera programmet i enlighet med artikel 12.
- e) Regler för utarbetande av strukturella ordningar för samordning av hälsoövervakning och snabba insatser vid hälsorisker.
- f) Åtgärder enligt programmet för att överföra, utbyta och sprida information och för snabba insatser vid hälsorisker, utan att det påverkar genomförandeåtgärder som vidtas enligt beslut nr 2119/98/EG.

2. De åtgärder som krävs för att genomföra detta beslut skall i alla övriga frågor antas i enlighet med det rådgivande förfarandet i artikel 9.3.

*Artikel 9***Kommitté**

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 4 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 4.3 i beslut 1999/468/EG skall vara två månader.

3. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

4. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

*Artikel 10***Deltagande av Efta/EES-länderna, de associerade länderna i Central- och Östeuropa, Cypern, Malta och Turkiet**

Programmet skall vara öppet för deltagande av följande länder:

- a) Efta/EES-länderna, i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
- b) De associerade länderna i Central- och Östeuropa, i enlighet med villkoren i Europaavtalen, tilläggsprotokollen till dessa och respektive associeringsråds beslut.
- c) Cypern, genom finansiering via tilläggsanslag i enlighet med förfaranden som skall fastställas i samråd med detta land.
- d) Malta och Turkiet, genom finansiering via tilläggsanslag i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

*Artikel 11***Internationellt samarbete**

Vid genomförandet av programmet skall samarbete med tredje land och internationella organisationer som är behöriga på folkhälsoområdet, särskilt Världshälsoorganisationen, Europarådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, eller som kan ha inflytande på folkhälsan, t.ex. Världshandelsorganisationen och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, främjas i enlighet med förfarandet i artikel 9.3. I synnerhet systemet för hälsoinformation och möjligheterna till insatser vid hälsorisker bör när så är nödvändigt och möjligt samordnas med Världshälsoorganisationens insatser.

Artikel 12

Övervakning, utvärdering och spridning av resultat

1. Kommissionen skall i nära samarbete med medlemsstaterna och vid behov med bistånd av experter regelbundet övervaka genomförandet av åtgärderna inom programmet mot bakgrund av målen. Den skall årligen förelägga kommittén en rapport om detta. Kommissionen skall överlämna en kopia av sina viktigaste resultat till Europaparlamentet och rådet.

2. På begäran av kommissionen skall medlemsstaterna överlämna information om programmets genomförande och effekter.

3. Kommissionen skall senast före utgången av programmets fjärde år uppdra åt oberoende kvalificerade experter att utföra en extern utvärdering av genomförandet och resultaten under de tre första åren av programmet. Kommissionen skall också utvärdera den uppnådda effekten på hälsan och hur effektivt resurserna har använts samt överensstämelsen och komplementariteten med de övriga relevanta program, åtgärder och initiativ som genomförs inom ramen för övrig gemenskapspolitik och övriga gemenskapsinsatser. Kommissionen skall förelägga Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén sina slutsatser och kommentarer om detta. Kommissionen skall också förelägga dessa institutioner och organ en slutrapport om genomförandet av programmet senast före utgången av det år som följer efter det att programmet avslutats.

4. Kommissionen skall offentliggöra resultaten av de vidtagna åtgärderna samt utvärderingsrapporterna.

Artikel 13

Upphävande

Följande beslut upphör härmed att gälla den 31 december 2002:

Beslut nr 645/96/EG, beslut nr 646/96/EG, beslut nr 647/96/EG, beslut nr 102/97/EG, beslut nr 1400/97/EG, beslut nr 372/1999/EG, beslut nr 1295/1999/EG och beslut nr 1296/1999/EG.

Artikel 14

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 23 september 2002.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

M. FISCHER BOEL

Ordförande

BILAGA

INSATSER OCH STÖDÅTGÄRDER

1. Förbättrad information och kunskap om hälsa i syfte att främja folkhälsan genom att
 - 1.1 upprätta och använda ett hållbart system för hälsoövervakning som gör det möjligt att fastställa jämförbara kvantitativa och kvalitativa indikatorer på gemenskapsnivå på grundval av utfört arbete och uppnådda resultat och att samla in, analysera och sprida jämförbar och kompatibel ålders- och könsspecifik information om folkhälsan inom gemenskapen när det gäller hälsotillstånd, hälsopolitik och avgörande faktorer för hälsan, inklusive befolkningsmässiga, geografiska och socioekonomiska förhållanden, personliga och biologiska faktorer, beteendemonster, såsom missbruk av vissa ämnen, matvanor, fysisk aktivitet, sexuellt beteende, levnads- och arbetsvillkor samt miljöförhållanden, där särskild uppmärksamhet ägnas åt ojämlikhet i hälsa,
 - 1.2 utarbeta ett informationssystem för tidig upptäckt, spårning och övervakning av hälsorisker, inbegripet såväl överförbara, däribland risken för gränsöverskridande spridning av sjukdomar (inklusive resistenta patogener), som icke överförbara sjukdomar,
 - 1.3 förbättra systemet för överföring och utbyte av information och uppgifter om hälsa, inbegripet bättre tillgång för allmänheten,
 - 1.4 införa och använda mekanismer för att analysera, ge utlåtanden, rapportera, informera och samråda med medlemsstaterna och berörda parter när det gäller hälsofrågor inom gemenskapen,
 - 1.5 förbättra analysen av och kunskapen om den inverkan som utvecklingen av hälsopolitiken samt övrig gemenskapspolitik och övriga gemenskapsinsatser har, såsom den inre marknaden, i den utsträckning den påverkar hälsosystemen, med tanke på deras bidrag till en hög hälsoskyddsnivå, däribland utveckla kriterier och metoder för utvärdering av hälsoeffekterna av politiken samt utveckla andra förbindelser mellan folkhälsopolitik och annan politik,
 - 1.6 se över, analysera och stödja erfarenhetsutbytet om hälsoteknik, inklusive ny informationsteknik,
 - 1.7 stödja utbytet av information om och erfarenheter av god praxis,
 - 1.8 utveckla och genomföra en gemensam insats utifrån det integrerade handlingsprogrammet för ett *eEurope* för att förbättra allmänhetens tillgång till informationen i hälsofrågor på Internet och överväga möjligheterna att skapa ett system med lätt identifierbar gemenskapsmärkning som visar vilka webbplatser på Internet som är tillförlitliga.

Gemenskapen, behöriga användare i medlemsstaterna och i förekommande fall internationella organisationer skall lätt kunna få tillgång till befintliga uppgifter och information som systemet tillhandahåller.

Den statistiska delen i systemet skall utvecklas i samarbete med medlemsstaterna, vid behov med användning av gemenskapens statistikprogram för att främja synergi och undvika dubbelarbete.

2. Förbättrade möjligheter att på ett snabbt och samordnat sätt vidta åtgärder vid hälsorisker genom att
 - 2.1 förbättra möjligheterna att bekämpa överförbara sjukdomar genom att stödja den fortsatta tillämpningen av beslut nr 2119/98/EG om att bilda ett nätverk för epidemiologisk övervakning och kontroll av smittsamma sjukdomar i gemenskapen,
 - 2.2 stödja nätverkets verksamhet, i medlemsstaterna och de länder som deltar på grundval av artikel 10 i detta beslut, särskilt i samband med gemensamma utredningar, utbildning, löpande bedömningar och kvalitetssäkring, och i förekommande fall, i samband med dess bidrag till de insatser som beskrivs i punkt 1.2 och 1.3 i bilagan,
 - 2.3 utarbeta strategier och mekanismer för att förebygga, utbyta information om och vidta åtgärder mot risker för icke överförbara sjukdomar, bland annat könsspecifika hälsorisker och sällsynta sjukdomar,
 - 2.4 utbyta information om strategier för att i nödsituationer svara på hälsohot av fysiskt, kemiskt eller biologiskt ursprung, inklusive sådana som är relaterade till terroristdåd, och när så är lämpligt ta fram eller använda sig av gemenskapsangreppssätt och gemenskapsmekanismer,
 - 2.5 utbyta information om vaccinations- och immuniseringsstrategier,
 - 2.6 förbättra säkerheten och kvaliteten hos organ och ämnen av mänskligt ursprung, bland annat blod, blodkomponenter och blodprekursorer, genom att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder för insamling, bearbetning, lagring, spridning och användning av dessa organ och ämnen,

- 2.7 upprätta nätverk för övervakning av produkter av mänskligt ursprung, såsom blod, blodkomponenter och blod-prekursorer,
 - 2.8 främja strategier och åtgärder för att skydda människors hälsa mot eventuella skadliga effekter av miljöagenser, t.ex. joniserande och icke-joniserande strålning samt buller,
 - 2.9 utveckla strategier som minskar antibiotikaresistens.
3. Främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar genom åtgärder i samband med avgörande faktorer för folkhälsan inom all gemenskapspolitik och alla gemenskapsinsatser genom att
- 3.1 utarbeta och genomföra strategier och åtgärder, inklusive dem som har till syfte att upplysa allmänheten, beträffande livsstilsrelaterade hälsofaktorer, såsom matvanor, motion, tobak, alkohol, narkotika och andra ämnen, samt mental hälsa, inbegripet åtgärder som skall vidtas inom all gemenskapspolitik samt ålders- och könsspecifika strategier,
 - 3.2 analysera situationen och utarbeta strategier för sociala och ekonomiska hälsofaktorer, för att dels klarlägga och bekämpa ojämlikhet i hälsa, dels utvärdera hur sociala och ekonomiska faktorer påverkar hälsan,
 - 3.3 analysera situationen och utarbeta strategier för miljörelaterade hälsofaktorer, och bidra till att klarlägga och utvärdera hur miljöfaktorer påverkar hälsan,
 - 3.4 analysera situationen och utbyta information om genetiska faktorer och användningen av genetisk screening,
 - 3.5 utarbeta metoder för utvärdering av de hälsofrämjande strategiernas och åtgärdernas kvalitet och effektivitet,
 - 3.6 stödja relevanta utbildningsinsatser som hör samman med ovanstående åtgärder.
4. Stödåtgärder
- 4.1 Gemenskapsstöd kan ges till de insatser och åtgärder som avses i artikel 3.
 - 4.2 Vid genomförandet av programmet kan kommissionen behöva ytterligare resurser, inbegripet anlitande av experter, t.ex. för övervakningssystemet, utvärderingen av programmet eller vid utarbetandet av ny lagstiftning. Kommissionen kan även ha behov av att experter deltar i arbetet med gemenskapens strukturella ordningar för samordning och integrering av nätverk för hälsoövervakning och snabba insatser vid hälsorisker. Den rapport som avses i artikel 12.1 skall vid behov åtföljas av förslag om anpassning av kraven.
 - 4.3 Kommissionen får även genomföra åtgärder för att informera, offentliggöra och sprida kunskap. Den får även genomföra utvärderande undersökningar och anordna seminarier, symposier eller andra expertmöten.
-

KOMMISSIONENS UTTALANDEN

Uttalande om strukturella ordningar

Kommissionen kommer att göra följande för att se till att programmet genomförs på ett effektivt sätt i enlighet med artikel 5 i beslutet:

1. Kommissionen kommer att vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa verksamheten i den kommitté som inrättas enligt artiklarna 8 och 9 i beslutet. Kommittén kommer att bestå av representanter utsedda av medlemsstaterna enligt beslut 1999/468/EG.
2. Kommissionen kommer att med fullt beaktande av bestämmelserna i artikel 218.2 i EG-fördraget se till att dess avdelningar arbetar på bästa sätt för att göra det lättare att uppnå de tre allmänna mål för programmet som anges i artikel 2 i beslutet.
3. Kommissionen kommer enligt punkt 4 i bilagan till beslutet att anlita vetenskapliga och tekniska experter för att öka sin kapacitet på särskilda verksamhetsområden inom programmet. Dessa experter kommer att samarbeta med kommissionen enligt gällande administrativa bestämmelser.
4. Kommissionen avser också att till fullo utnyttja de möjligheter som beskrivs i meddelandet om utläggning (KOM (2000) 788) och i förslaget till förordning (KOM (2001) 808). Det kan till exempel innebära att man inrättar ett genomförandeorgan som skall hjälpa kommissionen att genomföra vissa uppgifter inom programmet när rådet antagit det förslag till förordning som lagts fram.

Kommissionen förklarar också att de åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 skall genomföras senast i början av 2003, när programmet träder i kraft. Punkt 3 kommer att inledas i början av programmet så snart nödvändiga åtgärder vidtagits och punkt 4 kommer att övervägas senare under programmet när förslaget till förordning antagits.

Uttalande om artikel 7

Finansieringsramen för programmet skall ses över på nytt både i samband med anslutningen av nya medlemsstater och i samband med förberedelserna inför översynen av budgetplanen, med hänsyn till upprättandet av strukturella ordningar och till förändringar som gäller huvudprioriteringar. Finansieringsförslag kommer att läggas fram, i förekommande fall.

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 1787/2002**av den 8 oktober 2002****om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker**

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av kommissionens förordning (EG) nr 3223/94 av den 21 december 1994 om tillämpningsföreskrifter för importordningen för frukt och grönsaker ⁽¹⁾, senast ändrad genom förordning (EG) nr 1498/98 ⁽²⁾, särskilt artikel 4.1 i denna, och

av följande skäl:

- (1) I förordning (EG) nr 3223/94 anges som tillämpning av resultaten av de multilaterala förhandlingarna i Uruguay-rundan kriterierna för kommissionens fastställande av schablonvärdena vid import från tredje land för de

produkter och de perioder som anges i bilagan till den förordningen.

- (2) Vid tillämpningen av dessa kriterier bör schablonvärdena vid import fastställas till de nivåer som anges i bilagan till denna förordning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De schablonvärden vid import som avses i artikel 4 i förordning (EG) nr 3223/94 skall fastställas enligt tabellen i bilagan.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den 9 oktober 2002.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 8 oktober 2002.

På kommissionens vägnar
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Generaldirektör för jordbruk

⁽¹⁾ EGT L 337, 24.12.1994, s. 66.

⁽²⁾ EGT L 198, 15.7.1998, s. 4.

BILAGA

till kommissionens förordning av den 8 oktober 2002 om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

(EUR/100 kg)

KN-nr	Kod för tredje land ⁽¹⁾	Schablonvärde vid import
0702 00 00	052	70,6
	060	93,0
	096	33,6
	999	65,7
0707 00 05	052	95,3
	999	95,3
0709 90 70	052	84,0
	999	84,0
0805 50 10	052	69,4
	388	60,1
	524	58,0
	528	48,4
	999	59,0
0806 10 10	052	113,0
	064	124,7
	400	204,0
	999	147,2
0808 10 20, 0808 10 50, 0808 10 90	096	41,3
	388	72,7
	400	58,9
	512	85,1
	804	74,7
0808 20 50	999	66,5
	052	94,2
	999	94,2

⁽¹⁾ Landsbeteckningar som fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 2020/2001 (EGT L 273, 16.10.2001, s. 6). Koden "999" betecknar "övriga ursprung".

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 1788/2002**av den 8 oktober 2002****om upphörande av fiske efter nordhavsräka med fartyg under svensk flagg**

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 2847/93 av den 12 oktober 1993 om införande av ett kontrollsystem för den gemensamma fiskeripolitiken ⁽¹⁾, senast ändrad genom förordning (EG) nr 2846/98 ⁽²⁾, särskilt artikel 21.3 i denna, och

av följande skäl:

- (1) I rådets förordning (EG) nr 2555/2001 av den 18 december 2001 om fastställande för år 2002 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs ⁽³⁾ föreskrivs kvoter för nordhavsräka för år 2002.
- (2) För att säkerställa att bestämmelserna följs när det gäller de kvantitativa begränsningarna för fångster av bestånd som omfattas av kvoter, måste kommissionen fastställa datum för när fartyg under en viss medlemsstats flagg skall anses ha uttömt den tilldelade kvoten.
- (3) Enligt de uppgifter som kommissionen har mottagit, har de fångster av nordhavsräka i norska vatten söder om 62 00'N som gjorts av fartyg under svensk flagg eller som är

registrerade i Sverige uppnått den kvot som de tilldelats för år 2002. Sverige har förbjudit fiske av detta bestånd från och med den 8 april 2002. Det är därför lämpligt att utgå från detta datum.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Fångster av nordhavsräka i norska vatten söder om 6200'N som gjorts av fartyg under svensk flagg eller av fartyg som är registrerade i Sverige skall anses ha uttömt den kvot som tilldelats Sverige för år 2002.

Fiske efter nordhavsräka i norska vatten söder om 6200'N som görs av fartyg under svensk flagg eller som är registrerade i Sverige skall vara förbjudet, liksom behållande ombord, omlastning och landning av sådant bestånd som fångats av dessa fartyg efter denna förordnings tillämpningsdatum.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Den skall tillämpas från och med den 8 april 2002.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 8 oktober 2002.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ EGT L 261, 20.10.1993, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 358, 31.12.1998, s. 5.

⁽³⁾ EGT L 347, 31.12.2001, s. 1.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2002/65/EG**av den 23 september 2002****om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 samt artiklarna 55 och 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Åtgärder bör vidtas för att inom ramen för förverkligandet av den inre marknadens mål gradvis befästa denna marknad. Dessa åtgärder bör även bidra till en hög konsumentskyddsnivå, i enlighet med artiklarna 95 och 153 i fördraget.
- (2) Såväl för konsumenter som för leverantörer av finansiella tjänster kommer distansförsäljning av finansiella tjänster att utgöra ett av de främsta konkreta resultaten av den inre marknadens fullbordan.
- (3) Inom ramen för den inre marknaden ligger det i konsumenternas intresse att utan åtskillnad kunna få tillgång till ett så stort utbud som möjligt av de finansiella tjänster som är tillgängliga i gemenskapen, så att de kan välja dem som bäst passar deras behov. För att säkerställa konsumenternas väsentliga rätt till valfrihet krävs en hög konsumentskyddsnivå, så att konsumenternas förtroende för distansförsäljning ökar.
- (4) För att den inre marknaden skall fungera väl, är det viktigt att konsumenterna kan förhandla fram och ingå avtal med en leverantör som är etablerad i andra medlemsstater, oavsett om leverantören även är etablerad i den medlemsstat där konsumenten är bosatt eller inte.
- (5) Finansiella tjänster är till följd av deras immateriella karaktär särskilt lämpade för distansförsäljning. Inrättandet av en rättslig ram för distansförsäljning av

finansiella tjänster bör därför öka konsumenternas förtroende för användning av ny teknik för distansförsäljning av finansiella tjänster, till exempel elektronisk handel.

- (6) Detta direktiv bör tillämpas i enlighet med fördraget och sekundärrätten, inklusive direktiv 2000/31/EG ⁽⁴⁾ om elektronisk handel, vilket endast är tillämpligt på de transaktioner som omfattas av det direktivet.
- (7) Syftet med detta direktiv är att uppnå ovannämnda mål utan att det påverkar tillämpningen av den gemenskapslagstiftning eller nationella lagstiftning som reglerar friheten att tillhandahålla tjänster eller i förekommande fall medlemsstatens kontroll och/eller medlemsstaternas system för auktorisation eller tillsyn om detta är förenligt med gemenskapslagstiftningen.
- (8) Detta direktiv, och i synnerhet de bestämmelser som rör information om klausuler i avtalet om vilken lag som skall tillämpas på avtalet och/eller vilken domstol som är behörig, påverkar inte tillämpningen på distansförsäljning av finansiella tjänster av rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ⁽⁵⁾ eller 1980 års Romkonvention om tillämplig lag för avtalsförpliktelser.
- (9) För att uppnå målen i handlingsplanen för finansiella tjänster krävs det en ännu högre nivå av konsumentskyddet inom vissa områden. Detta innebär större konvergens, bland annat beträffande icke harmoniserade kollektiva investeringsfonder, uppföranderegler för investeringstjänster och konsumentkrediter. I avvaktan på att en sådan konvergens uppnås bör konsumentskyddet vidmakthållas på en hög nivå.
- (10) I Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal ⁽⁶⁾ fastställs de viktigaste bestämmelserna för sådana distansavtal om varor eller tjänster som ingås mellan en leverantör och en konsument. Finansiella tjänster omfattas emellertid inte av ovannämnda direktiv.

⁽¹⁾ EGT C 385, 11.12.1998, s. 10 och
EGT C 177 E, 27.6.2000, s. 21.

⁽²⁾ EGT C 169, 16.6.1999, s. 43.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 5 maj 1999 (EGT C 279, 1.10.1999, s. 207), rådets gemensamma ståndpunkt av den 19 december 2001 (EGT C 58 E, 5.3.2002, s. 32) och Europaparlamentets beslut av den 14 maj 2002 (ännu ej offentliggjort i EGT). Rådets beslut av den 26 juni 2002 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽⁴⁾ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁵⁾ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 144, 4.6.1997, s. 19.

- (11) Inom ramen för sin undersökning för att fastställa behovet av särskilda åtgärder på området för finansiella tjänster uppmanade kommissionen samtliga berörda parter att framföra sina synpunkter, särskilt i samband med utarbetandet av grönboken "Finansiella tjänster: att tillgodose konsumenternas förväntningar". De samråd som ägde rum i detta sammanhang visade att konsumentskyddet behöver stärkas på detta område. Kommissionen har därför beslutat att lägga fram ett särskilt förslag om distansförsäljning av finansiella tjänster.
- (12) Om medlemsstaterna antar motstridiga eller olika bestämmelser om konsumentskydd vid distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter skulle detta inverka negativt på den inre marknadens funktion och på konkurrensen mellan företagen på denna marknad. Det är därför nödvändigt att på detta område införa gemensamma regler på gemenskapsnivå, som inte innebär någon minskning av det allmänna konsumentskyddet i medlemsstaterna.
- (13) En hög konsumentskyddsnivå bör säkerställas genom detta direktiv i syfte att säkerställa fri rörlighet för finansiella tjänster. Medlemsstaterna bör inte kunna besluta om andra bestämmelser än dem som fastställs i detta direktiv på de områden som harmoniseras i direktivet, om det inte särskilt anges i detta.
- (14) Detta direktiv omfattar alla finansiella tjänster som kan tillhandahållas på distans. Vissa finansiella tjänster regleras emellertid av särskilda bestämmelser i gemenskapslagstiftningen. Dessa särskilda bestämmelser fortsätter att vara tillämpliga på sådana finansiella tjänster. Det är dock lämpligt att fastställa principer för distansförsäljning av sådana tjänster.
- (15) De avtal som förhandlas fram på distans innebär att olika sorters teknik för distanskommunikation används inom ramen för ett system för försäljning eller tillhandahållande av tjänster där leverantören och konsumenten inte är närvarande samtidigt. Den ständiga utvecklingen av denna teknik gör det nödvändigt att fastställa vilka principer som skall gälla och då även för sådan teknik som ännu bara används i begränsad omfattning. Distansavtal är därför sådana avtal där anbud, förhandling och ingående sker på distans.
- (16) Ett och samma avtal som omfattar flera på varandra följande transaktioner eller separata transaktioner av samma slag fördelade över tiden kan ha olika rättslig innebörd i de olika medlemsstaterna. Det är emellertid viktigt att direktivet tillämpas på samma sätt i samtliga medlemsstater. Detta direktiv bör därför anses tillämpligt på den första i en rad på varandra följande transaktioner eller separata transaktioner av samma slag fördelade över tiden och kan anses utgöra en helhet, oberoende av om denna transaktion eller denna rad av transaktioner är föremål för ett enda avtal eller för flera på varandra följande avtal.
- (17) Med ett "inledande avtal om tjänster" avses till exempel att öppna ett bankkonto, skaffa ett kreditkort, ingå ett avtal om förvaltning av värdepapper, medan en "transaktion" avser till exempel insättning eller uttag från bankkontot, betalningar med kreditkort eller transaktioner inom ramen för avtalet om förvaltning av värdepapper. Tillägg av nya delar till ett inledande avtal om tjänster, till exempel en möjlighet att använda ett elektroniskt betalningsinstrument tillsammans med det egna befintliga bankkontot utgör inte en "transaktion" utan ytterligare ett avtal på vilket detta direktiv är tillämpligt. Teckning av nya andelar i samma fond för kollektiva investeringar betraktas som en transaktion av "på varandra följande transaktioner av samma slag".
- (18) Genom att direktivet hänvisar till ett system för tillhandahållande av tjänster som organiseras av leverantörer av finansiella tjänster, undantas därför från dess tillämpningsområde sådana tjänster som endast tillhandahålls tillfälligt utanför affärsstrukturer som inrättats för att ingå distansavtal.
- (19) Leverantören är den person som tillhandahåller tjänster på distans. Detta direktiv bör emellertid också tillämpas då en mellanhand medverkar i något led i försäljningen. Det sätt på vilket denna medverkan sker och omfattningen av densamma talar för att relevanta bestämmelser i detta direktiv bör tillämpas på mellanhanden, oberoende av dennes juridiska ställning.
- (20) Som "varaktiga medier" räknas bland annat disketter, CD-rom, DVD och den hårddisk i konsumentens dator på vilken elektronisk post lagras, men inte webbplatser på Internet, utom de som uppfyller de kriterier som ingår i definitionen av ett varaktigt medium.
- (21) Användningen av teknik för distanskommunikation bör inte leda till att kundens information begränsas på ett obefogat sätt. För att säkerställa öppenhet fastställs i detta direktiv krav för att uppnå en lämplig nivå för den information som skall ges till konsumenten, såväl före avtalets ingående som därefter. Innan ett avtal ingås bör konsumenten få nödvändig information för att på ett godtagbart sätt kunna bedöma den finansiella tjänsten och därmed kunna göra ett välgrundat val. Leverantören bör uttryckligen ange hur länge hans erbjudande gäller.
- (22) Den information som räknas upp i detta direktiv omfattar allmän information, som gäller för alla typer av finansiella tjänster. Kraven på annan information om en viss tjänst, till exempel en försäkrings omfattning, specificeras inte endast i detta direktiv. Denna typ av information bör i förekommande fall ges i enlighet med tillämplig gemenskapslagstiftning eller nationell lagstiftning som antagits i överensstämmelse med gemenskapsrätten.

- (23) För att säkerställa ett så gott konsumentskydd som möjligt är det viktigt att konsumenten är tillräckligt informerad om bestämmelserna i detta direktiv och om eventuella uppförandekoder på detta område. Konsumenten bör även ha en ångerrätt.
- (24) När ångerrätt inte gäller på grund av att konsumenten uttryckligen begärt att ett avtal skall fullgöras, bör leverantören informera konsumenten om detta.
- (25) Konsumenten bör skyddas mot icke beställda tjänster. Konsumenten bör vara befriad från alla skyldigheter i fråga om icke beställda tjänster och frånvaro av svar bör inte tolkas som samtycke från konsumentens sida. Denna regel bör dock inte utgöra något hinder för tyst förlängning av avtal som vederbörligen ingåtts mellan parterna, när detta medges enligt medlemsstaternas lagstiftning.
- (26) Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att effektivt skydda de konsumenter som inte vill bli kontaktade med hjälp av viss kommunikationsteknik eller vid vissa tider. Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av de särskilda garantier som gemenskapslagstiftningen ger konsumenten i fråga om skydd för privatlivet och för personuppgifter.
- (27) För att skydda konsumenterna bör det i medlemsstaterna finnas lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och domstolsprövning för att lösa eventuella tvister mellan leverantörer och konsumenter, och i förekommande fall bör befintliga förfaranden användas.
- (28) Medlemsstaterna bör även uppmuntra de offentliga eller privata organ som har inrättats för att reglera tvister utanför domstol att samarbeta för att lösa gränsöverskridande tvister. Ett sådant samarbete skulle bland annat kunna innebära att konsumenten ges möjlighet att vända sig till organ som inte är domstolar i den medlemsstat där denne är bosatt för att framföra klagomål mot leverantörer som är etablerade i andra medlemsstater. Inrättandet av Nätverket för klagomål mot finansiella tjänster (FIN-NET) innebär ökad hjälp till konsumenterna när de använder gränsöverskridande tjänster.
- (29) Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas rätt att, i enlighet med gemenskapslagstiftningen, utvidga det skydd som direktivet ger till att även omfatta icke vinstdrivande organisationer och sådana personer som använder sig av finansiella tjänster i syfte att bli företagare.
- (30) Detta direktiv bör även omfatta fall där den nationella lagstiftningen beaktar möjligheten att en konsument gör ett bindande avtalsmässigt uttalande.
- (31) Bestämmelserna i detta direktiv om leverantörens val av språk bör inte påverka de bestämmelser i den nationella lagstiftningen om val av språk som fastställts i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen.
- (32) Gemenskapen och medlemsstaterna har gjort åtaganden inom ramen för Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS) om möjligheten för europeiska konsumenter att köpa bank- och investeringstjänster utomlands. Enligt GATS får medlemsstaterna besluta om åtgärder av försiktighetsskäl, vilket även inbegriper åtgärder till skydd för investerare, insättare, försäkringstagare och de personer som har rätt till en finansiell tjänst från en leverantör. Sådana åtgärder får dock inte innebära att restriktioner som går längre än vad som är motiverat för att skydda konsumenterna införs.
- (33) Inför antagandet av detta direktiv bör anpassning ske av tillämpningsområdet för direktiv 97/7/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/27/EG av den 19 maj 1998 om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen⁽¹⁾ samt tillämpningsområdet för perioden för upphävande enligt rådets direktiv 90/619/EEG av den 8 november 1990 om samordning av lagar och andra författningar om direkt livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utnyttja friheten att tillhandahålla tjänster⁽²⁾.
- (34) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen fastställandet av gemensamma regler i fråga om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Syftet med detta direktiv är en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter.
2. Vid sådana avtal om finansiella tjänster som omfattar ett inledande avtal om tjänster som följs av på varandra följande transaktioner eller en rad separata transaktioner av samma slag fördelade över tiden, skall bestämmelserna i detta direktiv endast tillämpas på det inledande avtalet.

⁽¹⁾ EGT L 166, 11.6.1998, s. 51. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2000/31/EG (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽²⁾ EGT L 330, 29.11.1990, s. 50. Direktivet senast ändrat genom direktiv 92/96/EEG (EGT L 360, 9.12.1992, s. 1).

Om det inte finns något inledande avtal om tjänster, men de på varandra följande transaktionerna eller separata transaktionerna av samma slag fördelade över tiden utförs mellan samma avtalsslutande parter, skall artiklarna 3 och 4 endast tillämpas när den första transaktionen utförs. Om det under mer än ett år inte utförs någon transaktion av samma slag skall emellertid nästa transaktion anses vara den första i en ny rad av transaktioner och följaktligen skall artiklarna 3 och 4 gälla.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) *distansavtal*: alla avtal om finansiella tjänster som ingås mellan en leverantör och en konsument inom ramen för ett system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans organiserat av leverantören, som för detta avtal uteslutande använder en eller flera tekniker för distanskommunikation fram till och med den tidpunkt då avtalet ingås.
- b) *finansiell tjänst*: alla banktjänster samt tjänster som avser krediter, försäkringar, privata individuella pensioner, investeringar eller betalningar.
- c) *leverantör*: varje privat eller offentlig fysisk eller juridisk person som, inom ramen för sin närings- eller yrkesverksamhet, i egenskap av avtalspart tillhandahåller tjänster som är föremål för distansavtal.
- d) *konsument*: varje fysisk person som ingår distansavtal för ändamål som inte omfattas av hans närings- eller yrkesverksamhet.
- e) *teknik för distanskommunikation*: varje teknik som, utan att leverantören och konsumenten är fysiskt närvarande samtidigt, kan användas för distansförsäljning av en tjänst mellan dessa parter.
- f) *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten att bevara information, som riktas till denne personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tid som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade informationen.
- g) *operatör eller leverantör av teknik för distanskommunikation*: varje offentligrättslig eller privaträttslig fysisk eller juridisk person, vars närings- eller yrkesverksamhet inbegriper att tillhandahålla leverantörer en eller flera tekniker för distanskommunikation.

Artikel 3

Information till konsumenten innan distansavtal ingås

1. I rimlig tid innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal eller ett anbud skall denne ges följande information om

1. leverantören:

- a) Leverantörens identitet och huvudsakliga verksamhet, den geografiska adress där leverantören är etablerad och alla andra geografiska adresser som är relevanta för kundens kontakter med leverantören.
- b) Identiteten på den som företräder leverantören i den medlemsstat där konsumenten är bosatt och den geografiska adress som är relevant för kundens kontakter med företrädaren, om det finns någon företrädare.
- c) Om konsumenten har affärsmässiga kontakter med någon annan yrkesutövare än leverantören, dennes identitet, i vilken egenskap denna yrkesutövare handlar gentemot konsumenten och den geografiska adress som är relevant för kundens kontakter med denna person.
- d) Om leverantören är registrerad i ett handelsregister eller liknande offentligt register, uppgift om vilket handelsregister denne är registrerad i samt registreringsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter i detta register.
- e) Om leverantörens verksamhet kräver tillstånd, uppgifter om den berörda tillsynsmyndigheten.

2. den finansiella tjänsten:

- a) En beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper.
- b) Det totalpris som konsumenten skall betala till leverantören för den finansiella tjänsten, med uppgift om alla arvoden, avgifter och kostnader samt alla skatter och avgifter som betalas genom leverantören, eller, om ett exakt pris inte kan anges, grunden för beräkningen av priset vilket gör det möjligt för konsumenten att kontrollera detta.
- c) I förekommande fall, upplysning om att den finansiella tjänsten gäller instrument som medför särskilda risker beroende på deras särdrag eller de transaktioner som skall utföras eller vilkas pris beror på sådana svängningar på finansmarknaden som leverantören inte kan påverka och om att tidigare fullgöranden inte är indikatorer för framtida fullgöranden.
- d) Uppgifter om förekomsten av eventuella andra skatter och avgifter och/eller kostnader som varken betalas genom leverantören eller påförs av denne.
- e) Eventuella begränsningar av den tid under vilken informationen är giltig.
- f) Sättet för betalning och för fullgörande.
- g) Alla särskilda extra kostnader som konsumenten kan bli tvungen att betala vid användning av tekniken för distanskommunikation, om sådana extra kostnader tas ut.

3. distansavtalet:

- a) Förekomsten eller frånvaron av ångerrätt i enlighet med artikel 6 och, för det fall ångerrätt föreligger, dess varaktighet och villkoren för dess utövande, inklusive uppgift om det belopp konsumenten kan bli skyldig att betala på grundval av artikel 7.1 samt vad som kan bli följderna av att inte utöva denna rättighet.

- b) Distansavtalets kortaste löptid, vid avtal om fortlöpande eller periodiskt återkommande finansiella tjänster.
- c) Information om den rätt parterna kan ha enligt avtalsvillkoren att säga upp distansavtalet i förväg eller ensidigt samt om eventuella påföljder enligt avtalet i dessa fall.
- d) Praktiska anvisningar för utövande av ångerrätten med angivande av bland annat den adress till vilken meddelandet om att konsumenten avser att utöva sin ångerrätt skall sändas.
- e) Den medlemsstat eller de medlemsstater vars lagstiftning ligger till grund för de kontakter som leverantören tar med konsumenten innan distansavtalet ingås.
- f) Eventuella klausuler i avtalet om vilken lag som skall tillämpas på distansavtalet och/eller vilken domstol som är behörig.
- g) På vilket eller vilka språk avtalsvillkoren och den förhandsinformation som anges i denna artikel tillhandahålls samt även på vilket eller vilka språk leverantören, med konsumentens medgivande, åtar sig att kommunicera under avtalets löptid.

4. prövning:

- a) Huruvida det finns tillgång till en mekanism för klagomål och prövning utanför domstol för den konsument som är part i distansavtalet och hur konsumenten i så fall skall gå till väga.
- b) Uppgift om att det finns garantifonder eller andra ersättningssystem som inte omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/9/EG av den 3 mars 1997 om system för ersättning till investerare⁽²⁾.

2. Den information som avses i punkt 1, vars kommersiella syfte tydligt skall framgå, skall ges tydligt och begripligt på ett sätt som är anpassat till den teknik för distanskommunikation som används, med vederbörlig hänsyn till i synnerhet principerna om redlighet i affärstransaktioner och om skydd av dem som enligt medlemsstatens lagstiftning inte kan ge sitt medgivande, t.ex. underåriga.

3. För taltelefonikommunikationer gäller följande:

- a) Leverantörens identitet och det kommersiella syftet med den telefonkontakt som leverantören har tagit initiativet till skall anges klart i början av alla samtal med konsumenten.
- b) Om konsumenten uttryckligen medger det behöver endast följande uppgifter lämnas:
 - Identiteten på den person som är i kontakt med konsumenten och dennes anknytning till leverantören.
 - En beskrivning av den finansiella tjänstens viktigaste egenskaper.
 - Det totalpris som konsumenten skall betala till leverantören för den finansiella tjänsten, inklusive alla skatter och avgifter som betalas genom leverantören, eller, om ett exakt pris inte kan anges, grunden för beräkningen

av priset vilket gör det möjligt för konsumenten att kontrollera detta.

- Uppgifter om förekomsten av eventuella andra skatter och avgifter och/eller kostnader som varken betalas genom leverantören eller påförs av denne.
- Förekomsten eller frånvaron av ångerrätt i enlighet med artikel 6 och, för det fall ångerrätt föreligger, dess varaktighet och villkoren för dess utövande, inklusive uppgift om det belopp konsumenten kan bli skyldig att betala på grundval av artikel 7.1.

Leverantören skall informera konsumenten om att annan information finns tillgänglig på begäran och om vad denna information avser. Leverantören skall under alla omständigheter lämna fullständig information när denne fullgör sina skyldigheter enligt artikel 5.

4. Den information om avtalsförpliktelser som skall överlämnas till konsumenten innan ett avtal undertecknas skall överensstämma med de avtalsförpliktelser som följer av den lag som antas vara tillämplig på distansavtalet om detta ingås.

Artikel 4

Ytterligare krav på information

1. Om det i gemenskapslagstiftningen finns bestämmelser om finansiella tjänster med ytterligare krav på förhandsinformation förutom dem som anges i artikel 3.1, skall dessa krav fortsätta att gälla.

2. I avvaktan på ytterligare harmonisering får medlemsstaterna behålla eller införa strängare bestämmelser om krav på förhandsinformation, om bestämmelserna är förenliga med gemenskapslagstiftningen.

3. Medlemsstaterna skall meddela kommissionen nationella bestämmelser om sådana krav på förhandsinformation som föreskrivs i punkterna 1 och 2 i denna artikel, om de går utöver de krav som anges i artikel 3.1. Kommissionen skall ta hänsyn till dessa nationella bestämmelser när den utarbetar den rapport som avses i artikel 20.2.

4. Kommissionen skall med alla lämpliga medel se till att information om de nationella bestämmelser som den underlämnas om görs tillgänglig för konsumenter och leverantörer, så att det skapas en hög grad av öppenhet.

Artikel 5

Överlämnande av avtalsvillkoren och förhandsinformationen

1. I rimlig tid innan konsumenten är bunden av ett distansavtal eller ett anbud skall leverantören till konsumenten överlämna samtliga avtalsvillkor och den information som avses i artikel 3.1 och artikel 4 i pappersform eller på annat varaktigt medium som är tillgängligt för konsumenten.

⁽¹⁾ EGT L 135, 31.5.1994, s. 5.

⁽²⁾ EGT L 84, 26.3.1997, s. 22.

2. Leverantören skall uppfylla sin skyldighet enligt punkt 1 omedelbart efter det att avtalet har ingåtts, om distansavtalet har ingåtts på konsumentens begäran med användning av en teknik för distanskommunikation som inte gör det möjligt att tillhandahålla avtalsvillkoren och informationen i enlighet med punkt 1.

3. Konsumenten har rätt att på begäran erhålla avtalsvillkoren i pappersform när som helst under den tid som avtalsförhållandet råder. Konsumenten har dessutom rätt att ändra den teknik för distanskommunikation som används, såvida inte detta är oförenligt med det distansavtal som ingåtts eller den tillhandahållna finansiella tjänstens beskaffenhet.

Artikel 6

Ångerrätt

1. Medlemsstaterna skall se till att konsumenten har en tidsfrist på 14 kalenderdagar under vilken denne kan utöva sin ångerrätt utan att det leder till någon påföljd och utan att konsumenten behöver ange några skäl. Tidsfristen skall emellertid förlängas till 30 kalenderdagar i distansavtal som rör livförsäkringar som omfattas av direktiv 90/619/EEG och transaktioner avseende privata individuella pensionsförsäkringar.

Tidsfristen för ångerrätten skall börja löpa

- den dag då distansavtalet ingås, med undantag av nämnda livförsäkringar, då tidsfristen börjar löpa vid den tidpunkt då konsumenten informeras om att distansavtalet har ingåtts, eller
- den dag då konsumenten erhåller avtalsvillkoren och informationen i enlighet med artikel 5.1 eller 5.2, om denna tidpunkt är senare än den tidpunkt som anges i första strecksatsen.

Medlemsstaterna får, utöver ångerrätten, föreskriva att distansavtal om investeringstjänster inte skall verkställas under den tidsfrist som föreskrivs i denna punkt.

2. Ångerrätten skall inte tillämpas på

- a) finansiella tjänster, vilkas pris beror på sådana svängningar på finansmarknaden som leverantören inte kan påverka och som kan inträffa under tidsfristen för ångerrätten, såsom tjänster med anknytning till
 - utländsk valuta,
 - penningmarknadsinstrument,
 - överlåtbara värdepapper,
 - andelar i fondföretag,
 - terminskontrakt, inbegripet motsvarande instrument med kontantavräkning,

- framtida räntesäkringsavtal,
- ränte-, valuta- och aktieswappar,
- köp- och säljoptioner avseende alla de instrument som anges i detta led, inbegripet motsvarande instrument med kontantavräkning; denna kategori inbegriper särskilt valuta- och ränteoptioner.

- b) rese- och bagageförsäkringar eller liknande kortfristiga försäkringar med kortare löptid än en månad,
- c) avtal som båda parter har fullgjort på konsumentens uttryckliga begäran, innan konsumenten har utövat sin ångerrätt.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att ångerrätten inte skall tillämpas på

- a) krediter som huvudsakligen är avsedda för att förvärva eller behålla äganderätt till mark eller en befintlig eller planerad byggnad eller för att renovera eller förbättra en byggnad, eller
- b) krediter som säkras antingen genom inteckning i fast egendom eller en rättighet med anknytning till fast egendom, eller
- c) uttalanden som konsumenter gjort under medverkan av en offentlig tjänsteman, under förutsättning att den offentlige tjänstemannen bekräftar att konsumenten har garanterats de rättigheter som avses i artikel 5.1.

Denna punkt skall inte påverka den rätt till betänketid som de konsumenter har som är bosatta i de medlemsstater där denna rätt finns vid tidpunkten för antagandet av detta direktiv.

4. De medlemsstater som utnyttjar den möjlighet som anges i punkt 3 skall meddela kommissionen detta.

5. Kommissionen skall göra den information som medlemsstaterna meddelar tillgänglig för Europaparlamentet och rådet och se till att den också görs tillgänglig för de konsumenter och leverantörer som begär detta.

6. Om konsumenten utövar sin ångerrätt, skall denne, innan den gällande tidsfristen har löpt ut, meddela detta enligt de praktiska anvisningar som givits konsumenten i enlighet med artikel 3.1.3 d på ett sätt som gör att det kan styrkas i enlighet med den nationella lagstiftningen. Tidsfristen skall anses ha respekterats om meddelandet, på papper eller på annat för mottagaren tillgängligt varaktigt medium, avsänds innan tidsfristen löper ut.

7. Denna artikel är inte tillämplig på de kreditavtal som hävs i enlighet med artikel 6.4 i direktiv 97/7/EG eller artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EGT L 280, 29.10.1994, s. 83.

Om det till ett distansavtal om en viss finansiell tjänst har fogats ett annat distansavtal om tjänster som tillhandahålls av leverantören eller av en tredje man på grundval av en överenskommelse mellan tredje man och leverantören, skall detta tilläggsavtal hävas utan påföljd, om konsumenten utövar sin ångerrätt i enlighet med artikel 6.1.

8. Denna artikel skall inte påverka tillämpningen av medlemsstaternas lagar och andra författningar om hävning eller uppsägning eller icke-verkställbarhet av ett distansavtal eller konsumentens rätt att fullgöra sina avtalsförpliktelser före den tid som fastställs i distansavtalet. Detta skall gälla oberoende av villkoren för och de rättsliga följderna av att distansavtalet avslutas.

Artikel 7

Betalning för den tjänst som tillhandahållits innan ångerrätten utövas

1. Om konsumenten utövar sin ångerrätt i enlighet med artikel 6.1, kan konsumenten endast åläggas att så snart som möjligt betala för den tjänst som leverantören i enlighet med distansavtalet faktiskt har tillhandahållit. Fullgörandet av avtalet får inte påbörjas förrän konsumenten har gett sitt samtycke. Det belopp som skall betalas får inte

- överstiga ett belopp som står i proportion till omfattningen av den redan tillhandahållna tjänsten, jämförd med samtliga prestationer som föreskrivs i avtalet,
- i något fall vara så stort att det kan tolkas som en påföljd.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att konsumenten inte är skyldig att utge någon ersättning när ett försäkringsavtal hävs.

3. Leverantören får inte kräva att konsumenten skall betala något belopp på grundval av punkt 1, om han inte kan styrka att konsumenten i vederbörlig ordning har underrättats om det belopp som skall betalas i enlighet med artikel 3.1.3 a. Leverantören får emellertid inte kräva denna betalning om leverantören utan föregående begäran från konsumentens sida har påbörjat fullgörandet av avtalet innan den tidsfrist för ångerrätten som anges i artikel 6.1 har löpt ut.

4. Leverantören skall så snart som möjligt och senast inom 30 kalenderdagar till konsumenten betala tillbaka alla belopp som leverantören erhållit från konsumenten i enlighet med distansavtalet, med undantag för det belopp som avses i punkt 1. Denna tidsfrist skall börja löpa den dag då leverantören erhåller meddelandet om att konsumenten utövar sin ångerrätt.

5. Konsumenten skall så snart som möjligt och senast inom 30 kalenderdagar till leverantören skicka tillbaka de belopp och/eller den egendom som konsumenten har erhållit från leverantören. Denna tidsfrist skall börja löpa den dag som konsumenten skickar meddelandet om att denne utövar sin ångerrätt.

Artikel 8

Betalning med kort

Medlemsstaterna skall se till att det finns lämpliga bestämmelser, så att konsumenten

- kan begära annullering av en betalning om konsumentens betalkort har använts på ett bedrägligt sätt inom ramen för distansavtal,
- i händelse av sådan bedräglig användning kan gottskrivas eller återfå de utbetalda beloppen.

Artikel 9

Icke beställda tjänster

Utan att det påverkar tillämpningen av medlemsstaternas bestämmelser om tyst förlängning av distansavtal, när sådana bestämmelser tillåter tyst förlängning, skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att

- förbjuda att finansiella tjänster tillhandahålls en konsument utan föregående begäran från konsumentens sida, om detta tillhandahållande innefattar en begäran om omedelbar eller senare betalning,
- befria konsumenten från alla skyldigheter i händelse av ett tillhandahållande som inte har beställts, varvid frånvaron av svar inte skall anses utgöra samtycke.

Artikel 10

Icke begärd kommunikation

1. För att en leverantör skall få använda sig av följande tekniker för distanskommunikation måste konsumenten ge sitt samtycke på förhand:

- a) Automatiska uppringningssystem utan mänsklig medverkan (uppringningsautomat).
- b) Telefax.

2. Medlemsstaterna skall se till att annan teknik för distanskommunikation än den som avses i punkt 1, vilken möjliggör individuell kommunikation, endast får användas

- a) om de berörda konsumenterna har lämnat sitt samtycke, eller
- b) om konsumenten inte uttryckligen har motsatt sig detta.

3. De åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 får inte medföra några kostnader för konsumenterna.

Artikel 11

Påföljder

Medlemsstaterna skall föreskriva lämpliga påföljder för leverantören då denne inte följer sådana nationella bestämmelser som har antagits i enlighet med detta direktiv.

Medlemsstaterna får i detta syfte särskilt föreskriva att konsumenterna kostnadsfritt och utan påföljd kan säga upp avtalet när som helst.

Dessa påföljder skall vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 12

Direktivbestämmelsernas tvingande karaktär

1. Konsumenterna kan inte avstå från de rättigheter som de ges genom detta direktiv.
2. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att se till att konsumenten inte berövas det skydd som han eller hon ges genom detta direktiv genom att lagen i ett tredje land väljs som tillämplig lag på avtalet, om avtalet har nära anknytning till en eller flera medlemsstaters territorium.

Artikel 13

Prövning i domstol eller i administrativ ordning

1. Medlemsstaterna skall se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av detta direktiv till konsumentens bästa.
2. De medel som avses i punkt 1 skall omfatta bestämmelser varigenom ett eller flera av följande organ, som bestäms i nationell lagstiftning, får väcka talan enligt nationell lagstiftning vid domstolar eller behöriga administrativa organ för att säkerställa att de nationella bestämmelserna för genomförandet av detta direktiv tillämpas:
 - a) Offentliga organ eller deras företrädare.
 - b) Konsumentorganisationer som har ett berättigat intresse att skydda konsumenterna.
 - c) Yrkessammanslutningar som har ett berättigat intresse att få saken prövad.
3. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att operatörer och leverantörer av teknik för distanskommunikation upphör med sådana förfaranden som har förklarats strida mot detta direktiv, när så är möjligt för dessa operatörer eller leverantörer och på grundval av ett domstolsavgörande, administrativt beslut, eller beslut av en tillsynsmyndighet som har delgivits dem.

Artikel 14

Prövning utanför domstol

1. Medlemsstaterna skall verka för införandet och utvecklingen av lämpliga och effektiva klagomåls- och prövningsförfaranden utanför domstol varigenom tvister som rör konsumentfrågor avseende distansförsäljning av finansiella tjänster skall lösas.
2. Medlemsstaterna skall i synnerhet uppmuntra att de organ som är ansvariga för tvistlösning utanför domstol samarbetar för att lösa gränsöverskridande tvister som rör distansförsäljning av finansiella tjänster.

Artikel 15

Bevisbördan

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.3, får medlemsstaterna föreskriva att bevisbördan kan läggas på leverantören när det gäller dennes skyldigheter att informera konsumenten samt konsumentens samtycke till avtalets ingående och, i förekommande fall, avtalets fullgörande.

Ett avtalsvillkor varigenom föreskrivs att konsumenten skall ha bevisbördan för att leverantören har iakttagit alla eller delar av de skyldigheter som leverantören har enligt detta direktiv skall betraktas som ett oskäligt avtalsvillkor i den mening som avses i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal ⁽¹⁾.

Artikel 16

Övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna får föreskriva nationella bestämmelser som överensstämmer med detta direktiv avseende leverantörer som är etablerade i en medlemsstat som ännu inte har införlivat detta direktiv och vars lagstiftning inte innehåller några förpliktelser som överensstämmer med dem som det föreskrivs om i detta direktiv.

Artikel 17

Direktiv 90/619/EEG

I artikel 15.1 i direktiv 90/619/EEG skall första stycket ersättas med följande text:

- "1. Varje medlemsstat skall föreskriva att en försäkrings-tagare, som ingår ett individuellt livförsäkringsavtal, har rätt att säga upp avtalet inom 30 kalenderdagar från den dag han informeras om att avtalet ingåtts."

Artikel 18

Direktiv 97/7/EG

Direktiv 97/7/EG ändras på följande sätt:

1. I artikel 3.1 skall den första strecksatsen ersättas med följande:

"— som avser en finansiell tjänst som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (*)."

(*) EGT L 271, 9.10.2002, s. 16."

2. Bilaga II skall utgå.

(1) EGT L 95, 21.4.1993, s. 29.

Artikel 19

Direktiv 98/27/EG

I bilagan till direktiv 98/27/EG skall följande punkt läggas till:

"11. Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (*).

(*) EGT L 271, 9.10.2002, s. 16."

Artikel 20

Översyn

1. När detta direktiv har genomförts, skall kommissionen undersöka hur den inre marknaden för finansiella tjänster fungerar såvitt avser försäljning av dessa tjänster. Kommissionen skall sträva efter att analysera och beskriva de svårigheter som såväl konsumenter som leverantörer möter eller kan möta, särskilt sådana som beror på skillnader i nationella bestämmelser om information och ångerrätt.

2. Kommissionen skall senast den 9 april 2006 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om de problem som såväl konsumenter som leverantörer möter vid köp eller försäljning av finansiella tjänster, tillsammans med eventuella förslag om ändring och/eller ytterligare harmonisering av bestämmelserna som rör information och ångerrätt i gemenskapslagstiftningen om finansiella tjänster och/eller bestämmelserna i artikel 3.

Artikel 21

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 9 oktober 2004. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv samt en jämförelsetabell över bestämmelserna i detta direktiv och de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 22

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 23

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 23 september 2002.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

M. FISCHER BOEL

Ordförande